

4-§. Курс фарқининг ҳисоби

14. Хўжалик юритувчи субъектлар ҳар ойда баланснинг валюта моддаларини ҳисобот ойининг охирги санасидаги ва хўжалик операцияларини содир этиш санасидаги Марказий банкнинг курси бўйича қайта баҳолашни амалга оширади.

15. Мазкур БҲМСда қайта баҳолаш ва курс фарқларини аниқлаш мақсадида баланснинг валюта моддаларига қуйидагилар киритилади:

а) кассадаги ва банк ҳисобварақларидаги валюта маблағлари;

б) тўланиши ёки олиниси чет эл валютасида белгиланган дебиторлик ва кредиторлик қарзлари, кредитлар ва қарзлар, пул эквивалентлари ва бошқа активлар ва мажбуриятлар.

16. Қуйидагилар қайта баҳоланмайди:

а) чет эл валютасида харид қилинган хўжалик юритувчи субъектнинг асосий воситалари, номоддий активлари, ўрнатиладиган асбоб-ускуналари, капитал қўйилмалари, товар-моддий захиралари;

б) хўжалик юритувчи субъект, шунингдек хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар устав капиталининг миқдорлари ва таъсисчилари (иштирокчилари) улушларининг нисбати;

в) устав капиталига ва акцияларга инвестициялар.

17. Юзага келган курс фарқи, хўжалик юритувчи субъектнинг хоҳишига кўра молиявий натижаларга тўғридан-тўғри олиб бориш йўли билан (кейинги ўринларда — тўғридан-тўғри олиб бориш усули) ёки

жамғариш йўли билан (кейинги ўринларда — жамғариш усули) ҳисобдан чиқарилади.

Суғурта ташкилотларида курс фарқларини ҳисобдан чиқариш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

18. Тўғридан-тўғри олиб бориш усулида курс фарқлари молиявий-хўжалик фаолияти натижаларига пайдо бўлишига қараб олиб борилади.

19. 2019 йил 1 январдан бошлаб жамғариш усули қўлланилмайди. 2019 йил 1 январгача жамғарилган курс фарқлари молиявий-хўжалик фаолияти натижаларига қуйидагича олиб борилиши мумкин:

а) чет эл валютасидаги дебиторлик ва кредиторлик қарзлари бўйича — уларнинг тўланишига (ёки ҳисобдан чиқарилишига) қараб;

б) қолган ҳолларда — баланснинг тегишли валюта моддалари билан хўжалик операцияларининг содир этилишига қараб.

Жамғарилган курс фарқлари молиявий натижаларга чет эл валютасининг бир бирлигига тўғри келадиган курс фарқларининг ўртача миқдори бўйича олиб борилиши мумкин.

20. Курс фарқини олиб боришда қўлланаётган усуллар мажбурий равишда хўжалик юритувчи субъектнинг ҳисоб сиёсатида акс эттирилиши керак. Баланснинг турли хилдаги валюта моддаларига курс фарқини олиб боришнинг турли усуллари қўлланишига йўл қўйилади.

21. Курс фарқларини олиб боришнинг жамғариш усулидан тўғридан-тўғри олиб бориш усулига ўтишда баланснинг валюта моддаларини ҳар ойда қайта

баҳолаш натижасида олдинги жамғарилган курс фарқлари хўжалик юритувчи субъектнинг молиявий-хўжалик фаолияти натижаларига ҳисоб сиёсати қабул қилинган календарь йилининг охиригача ҳар ойда (бир меъёрга) ҳисобдан чиқарилади.

22. Хўжалик юритувчи субъектнинг молиявий натижаларига олиб борилган ижобий (салбий) курс фарқи молиявий фаолиятнинг даромадлари (харажатлари) таркибида ҳисобга олинади.

23. Бухгалтерия ҳисобида таъсисчиларнинг устав капиталига улушини чет эл валютасида киритиши, улушни киритиш санасидаги Марказий банкнинг курси бўйича амалга оширилади.

24. Устав капитали миқдори чет эл валютасида белгиланган ва устав капиталига улушлар киритиш легитим сўмларда амалга оширилган ҳолларда ҳам, қайта ҳисоблаш Марказий банкнинг улушларни киритиш санасидаги курси бўйича амалга оширилади.

25. Хўжалик юритувчи субъектнинг устав капиталини шакллантиришда таъсис ҳужжатларини рўйхатдан ўтказиш санасидаги ва устав капиталига маблағларни ҳақиқатда киритиш санасидаги Марказий банк курслари ўртасидаги вужудга келадиган курс фарқи бухгалтерия ҳисобида қўшилган капитал сифатида акс эттирилади.